

Tekniska hjälpmedel – behövs?

Stig Attvall Diabetescentrum

SU Sahlgrenska Göteborg

An aerial photograph of Göteborg, Sweden, showing the city's harbor and surrounding urban areas. The image captures the city's layout, including residential neighborhoods, industrial zones, and green spaces. The harbor is filled with various ships, including cargo vessels and ferries. Several bridges are visible, including the prominent suspension bridge on the right and the long bridge on the left. The water is a deep blue, and the city's buildings are densely packed in some areas. The overall scene is a vibrant representation of a major Swedish city.

Snart skön sommar!
Göteborg

Motivering typ 1 diabetes

För individen

- Sjukdom som obehandlad leder till snabb död
- Med undermålig behandling får patienten diabetes-komplikationer och onödigt lidande
- Med väl fungerande behandling får individen god hälsa och hög livskvalitet

Motivering typ 1 diabetes

För individen

- Behandlingen i sig är arbetsam och krävande för individen och närstående

Motivering typ 1 diabetes

För samhället

- Illa behandlad diabetes är en dyr och dålig affär
- Majoritet av sjukvårdskostnader kommer från behandling av multisjukdom med diabeteskomplikationer
- Väl behandlad diabetes ger samhällsmedborgare med bibehållen arbetskapacitet

Motivering typ 1 diabetes

För vården

- Dagens behandling bygger på att minimera avvikelser i blodsocker och behandla riskfaktorer för diabeteskomplikationer
- Insulinbrist kräver insulinbehandling 24/7/365
- Insulin måste tillföras i noggrant valda doser för att inte göra skada. Medicintekniska diabeteshjälpmiddel behövs med hög precision

Motivering typ 1 diabetes

För vården

- Som alla yrkesutövare behöver vi bra redskap för att kunna göra ett gott jobb med bibehållen yrkesstolthet

Vårdprogram NPR-D 160318

pump CGM/FGM

- Halverad dödlighet vid typ 1 diabetes med insulinpump
- CGM/FGM paradigmskifte i typ 1 diabetesvården
- Inom 1-2 år kommer 80% av T1DM patienter behöva och vilja ha CGM/FGM

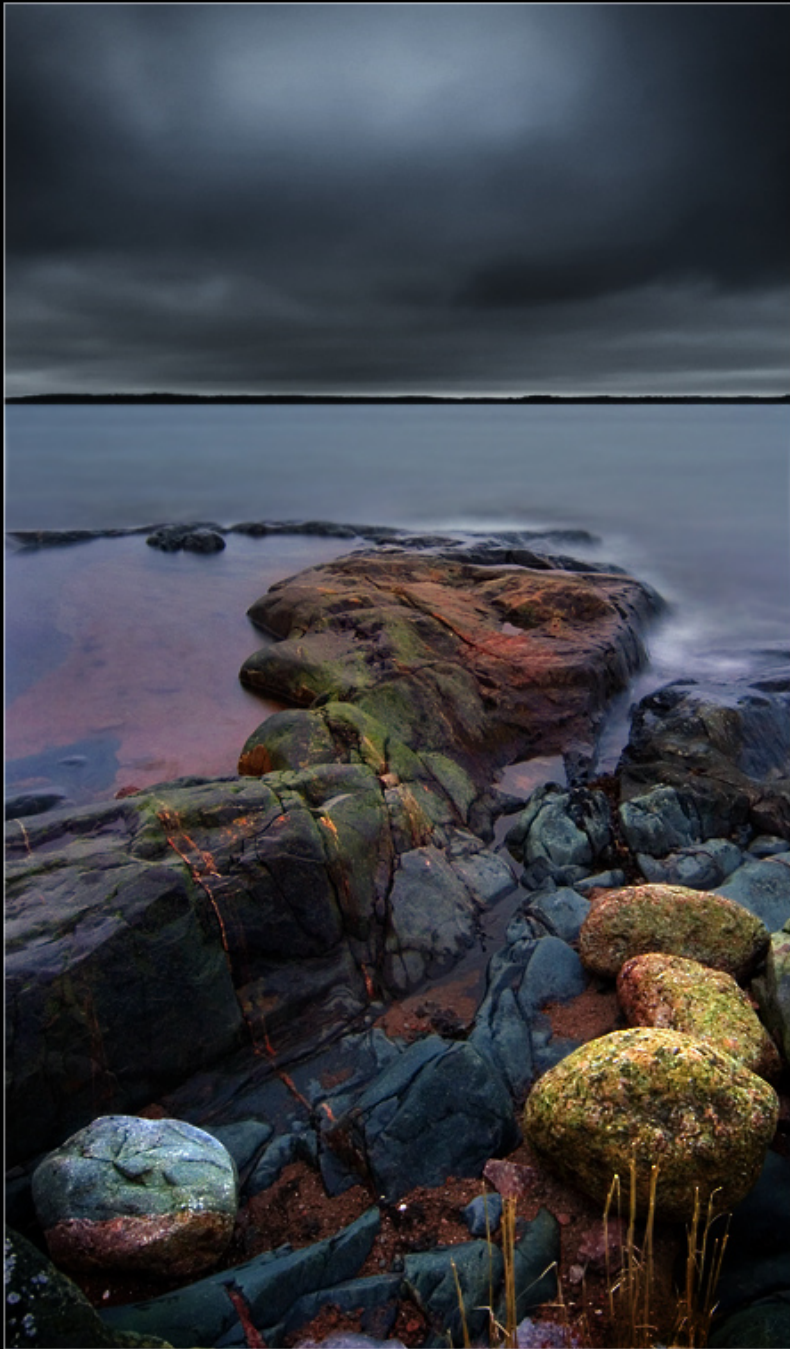
Diabeteshjälpmedel *2017*

- Glukosmätare behövs för egenmätning, kalibrering av CGM och vid closed loop
- Digital utveckling sker snabbt, pedagogisk beslutsstöd på www, molnet och följarfunktion
- "2025 Sverige ska vara främst i världen med digital hälsa" *Gabriel Wikström 170427*

Diabeteshjälpmedel *2017*

- ”Helt oacceptabelt med olika tillgång till nya behandlingar ”
- ”Splittrad situation i landet om olika tillgång till behandling – ett hot mot sjukvårdens legitimitet”

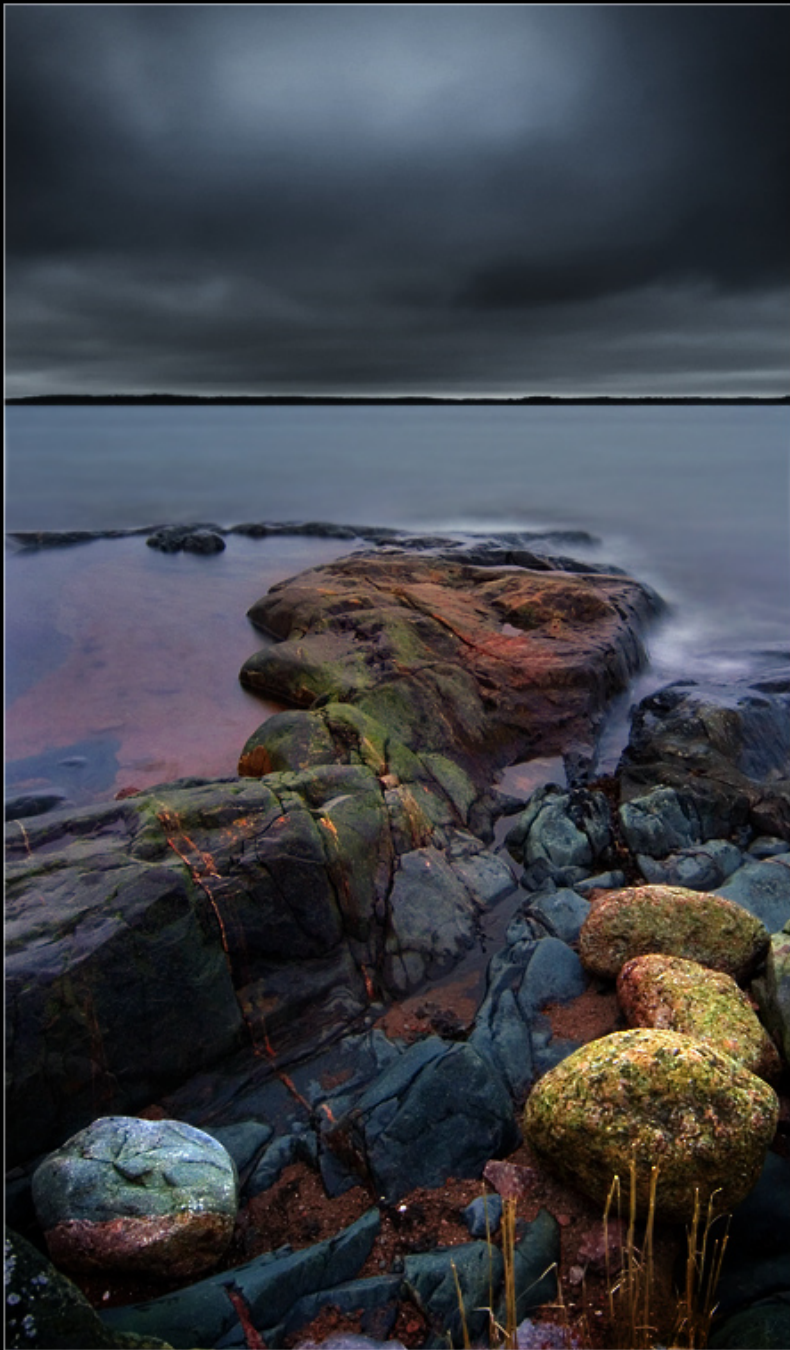
Gabriel Wikström 170427

Årsrapport NDR Barn 2017

- 61% pump
- 78% CGM/FGM
- mycket kunskap och arbete

Årsrapport NDR Barn 2017

- 7310 barn
- HbA1c på 5 år
61.4-56.9
- Insulinkoma
2.8-2.1%

Högsta möjliga livskvalitet

Övergripande mål i diabetesvård

Högsta möjliga livskvalitet

38%, 45%, 50% mindre hypoglykemi IMPACT
5 mmol/mol lägre HbA1c jfrt med glukosmätare GOLD

Övergripande mål i diabetesvård

**Vi lever längre
- och
skjuter upp
själva åldrandet**

Medicinteknik

Myndigheter 2017

- SoS, SBU, LMV, TLV, **SKL** med NT-råd och NPR-D, Hälso- och sjukvårdsdirektörers nätverk, Nationell Samverkansgrupp för Kunskapsstyrning NSK
- Inte formellt eller juridiskt bindande utan bygger på ansvar att förankra beslut på hemmaplan
- Medicinteknik och läkemedel – olika livscykel

Medicinteknik

TLV

- Krav på kostnadseffektivitet av egenglukosmätare 2011

- Pump i nationellt förmånssystem -2013

För lång livslängd, garanti 4 år, ingen service

Elektrisk drivkraft istället för handkraft

- Hälsoekonomisk utredning CGM/FGM maj 2015-

Medicinteknik

Ekonomi

- Totalkostnad för diabeteshjälpmiddel teststickor, pump, CGM/FGM etc är i ungefär i samma nivå som för 10 år sedan
- Smarta digitala diabeteshjälpmiddel har kommit, kommer och oftast till lägre pris
- Ersätter tidigare system

Tekniska hjälpmedel - behövs

JA!

Framtiden är ljus

The Times They Are A-Changin'
Bob Dylan

TACK!

www.dagensdiabetes.se

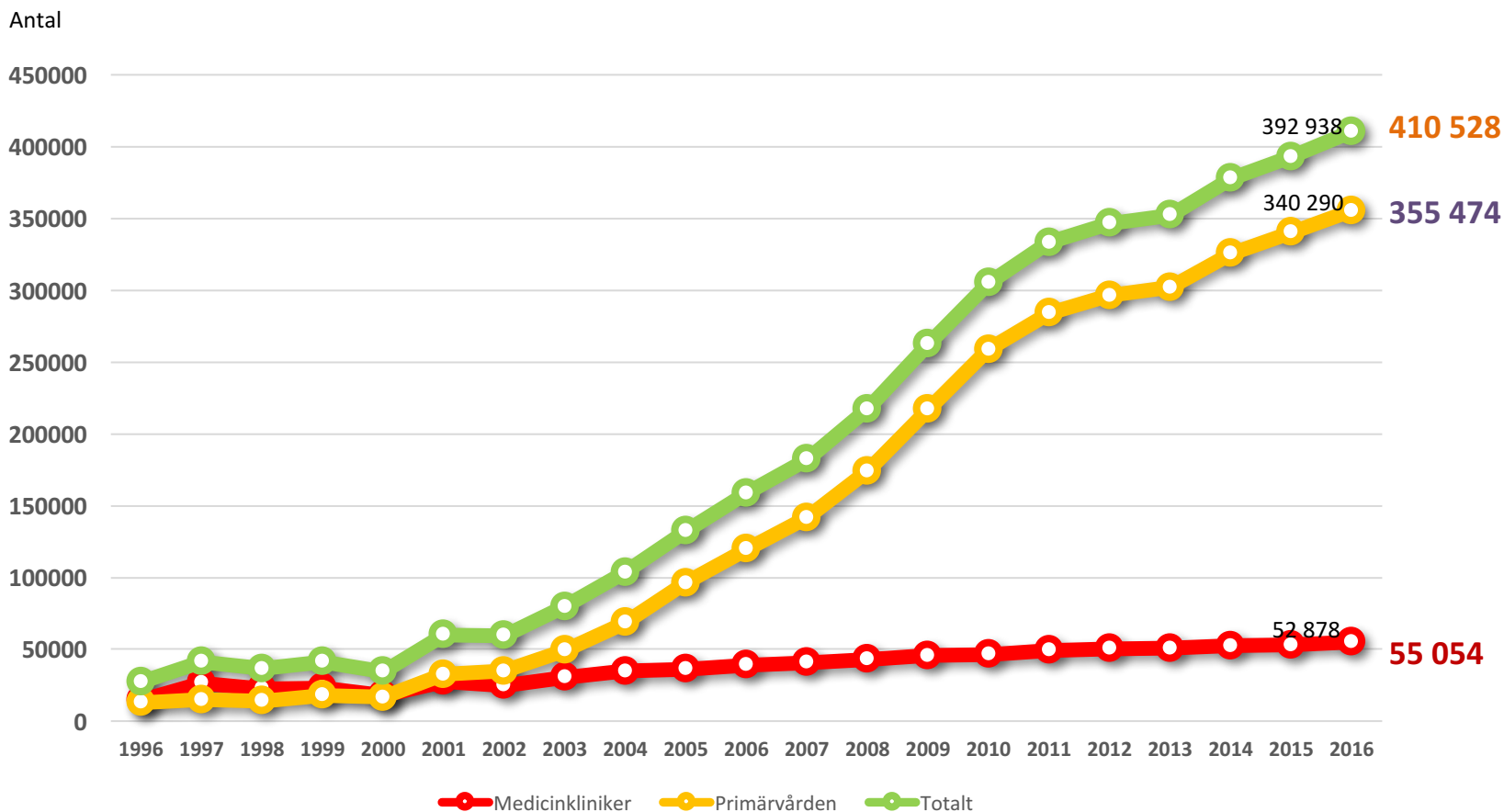

Medicinteknik

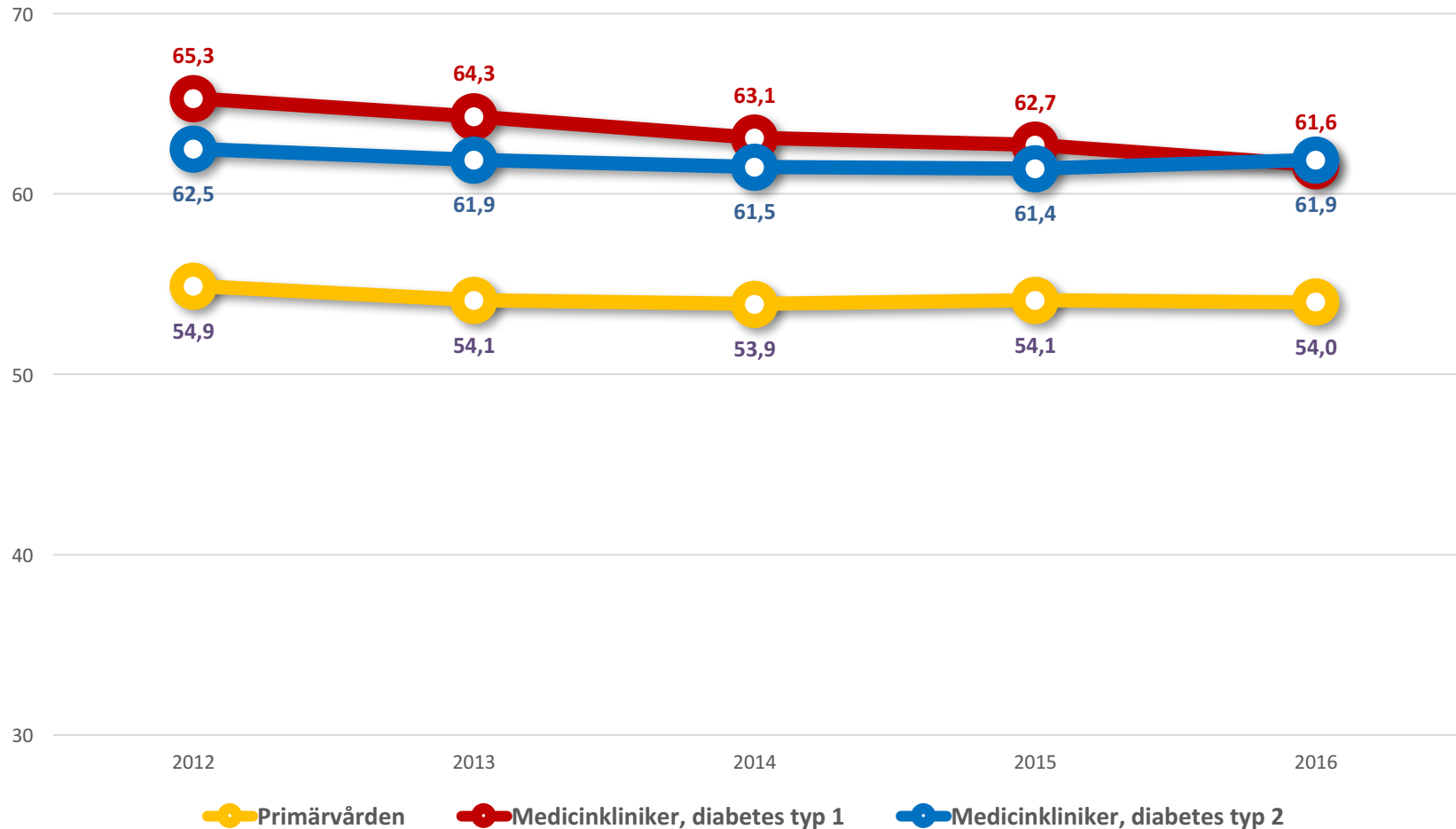
SKL

- ”Komplexiteten i medicinteknikområdet gör att det aldrig kommer att finnas en lösning eller process för hur nya medicintekniska produkter och metoder ska införas” 170403 SKL

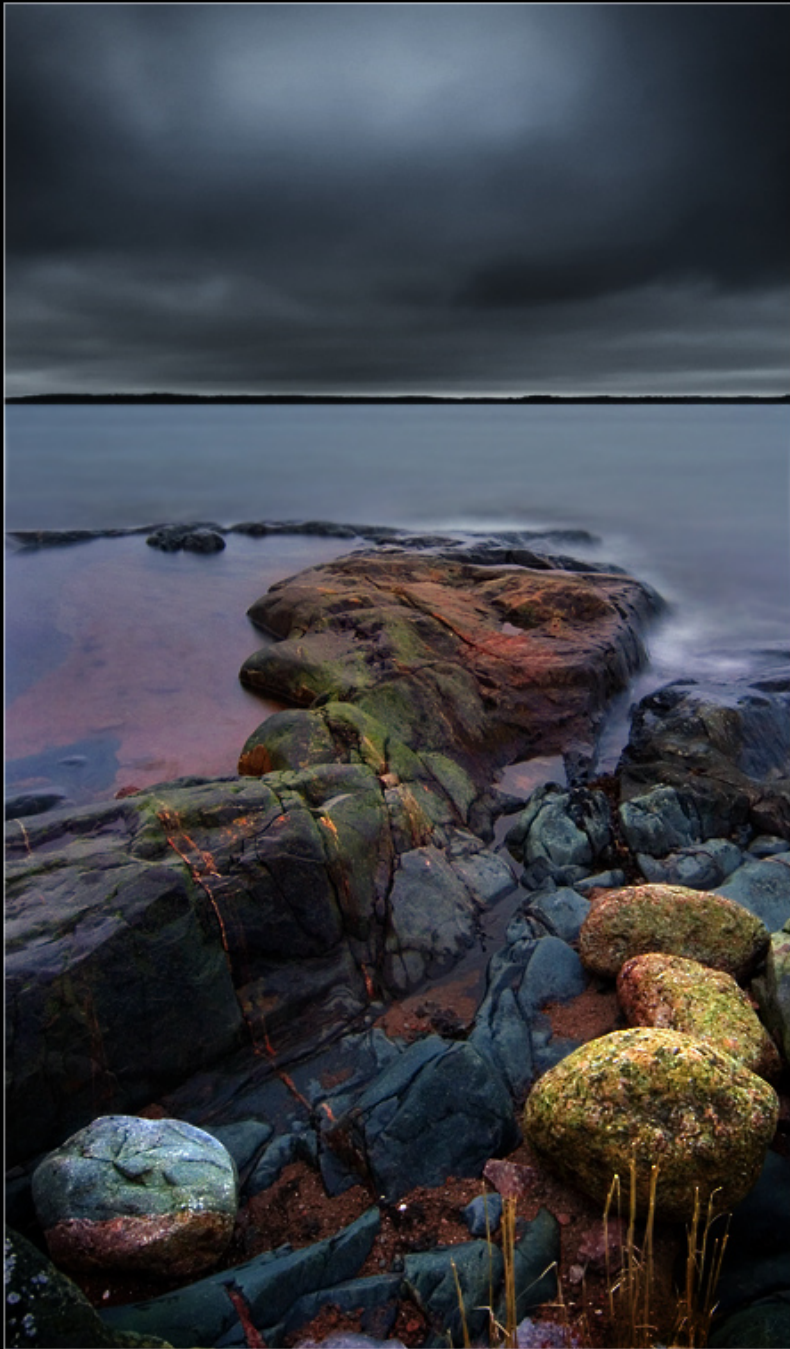
Antal deltagande individer åren 1996 - 2016

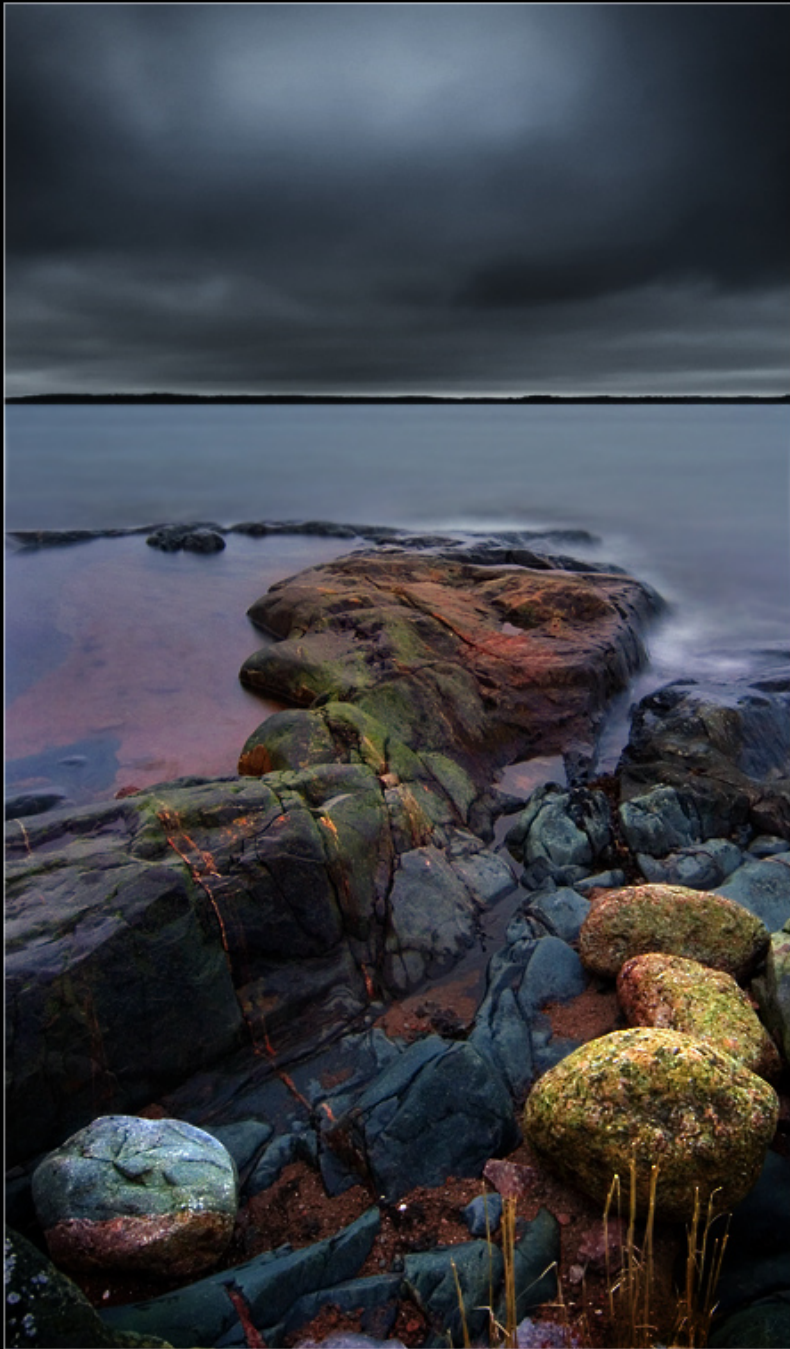
Medelvärde för HbA1c

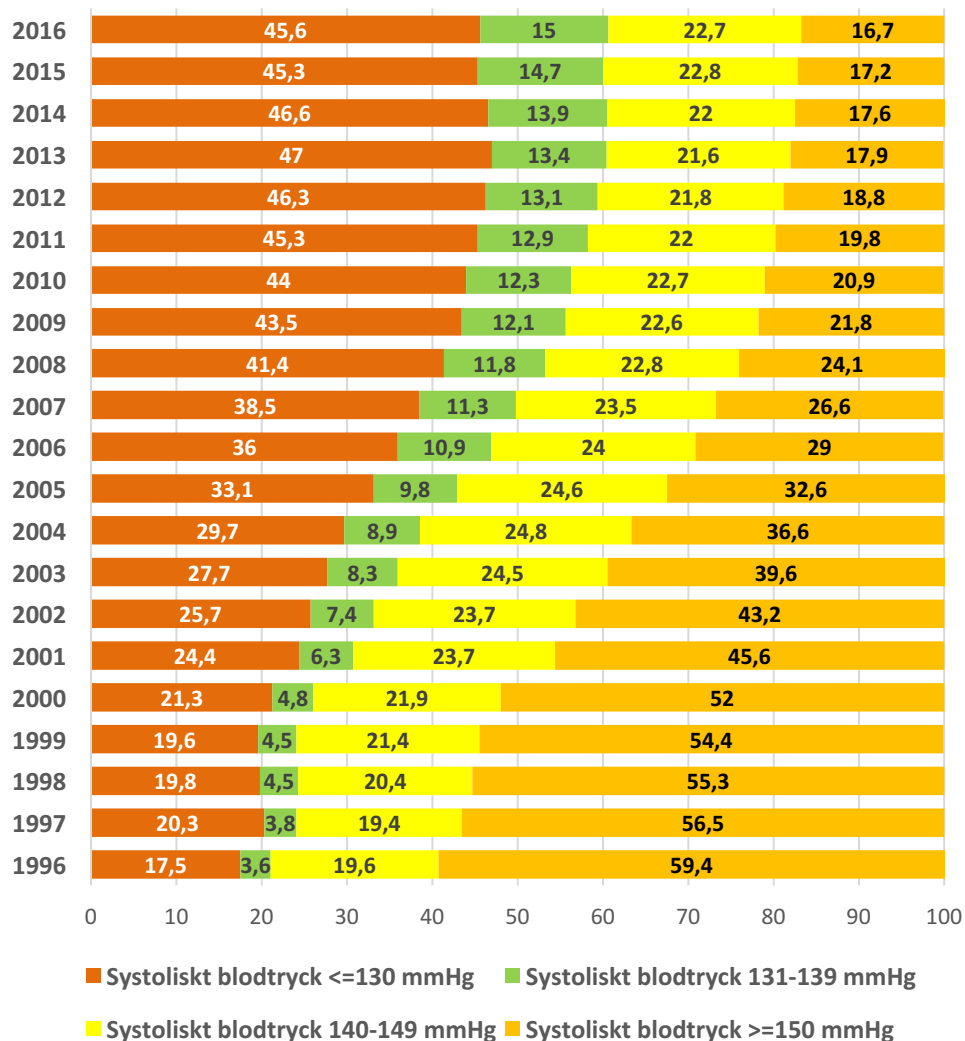

Blodfetter
Mikroalburi
Rökslut
Blodtryck

Blodtrycks-
mål 2017?

Fördelning av systoliskt blodtryck i primärvården, åren 1996-2016

OPEN ACCESS

Blood pressure and complications in individuals with type 2 diabetes and no previous cardiovascular disease: national population based cohort study

Samuel Adamsson Eryd,^{1,2,3} Soffia Gudbjörnsdottir,^{1,2} Karin Manhem,² Annika Rosengren,^{2,3} Ann-Marie Svensson,¹ Mervete Miftaraj,¹ Stefan Franzén,¹ Staffan Björck¹

- Syfte:
  - Att jämföra risk förenat med rekommenderat systoliskt blodtryck med risken med lägre nivåer
  - Att komma längre än tidigare studier i korrektion för störfaktorer som ger falska samband

Blood pressure and complications in individuals with type 2 diabetes and no previous cardiovascular disease: national population based cohort study

Samuel Adamsson Eryd,^{1,2,3} Soffia Gudbjörnsdottir,^{1,2} Karin Manhem,² Annika Rosengren,^{2,3} Ann-Marie Svensson,¹ Mervete Miftaraj,¹ Stefan Franzén,¹ Staffan Björck¹

- Metod:

*Hur förutsäger systoliskt blodtryck framtida risk
Nationella diabetesregistret*

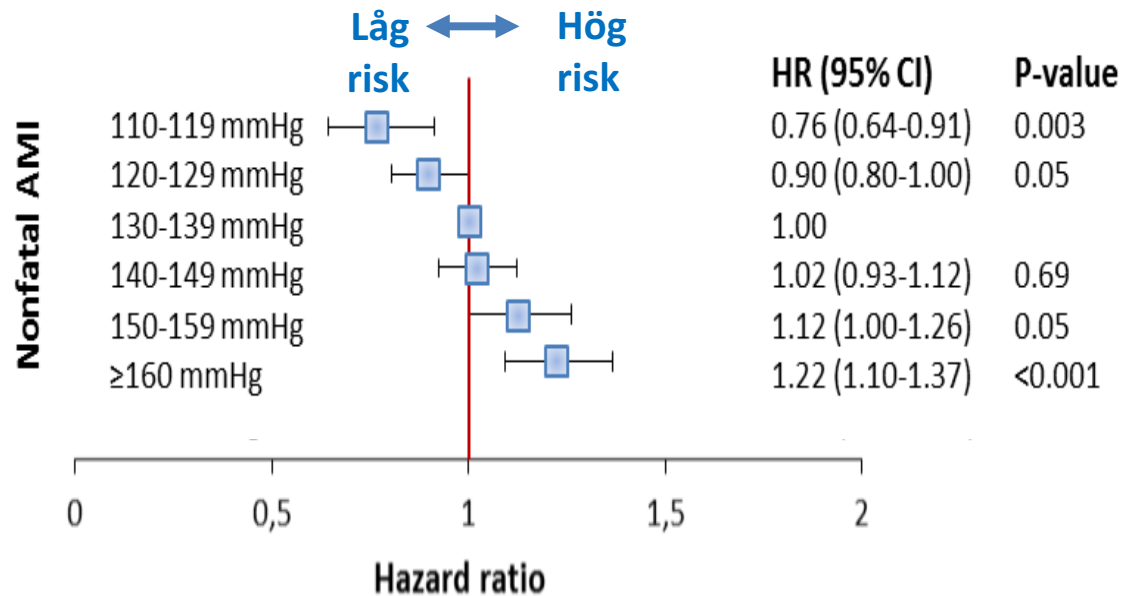
Typ 2 diabetes ≤ 75 år

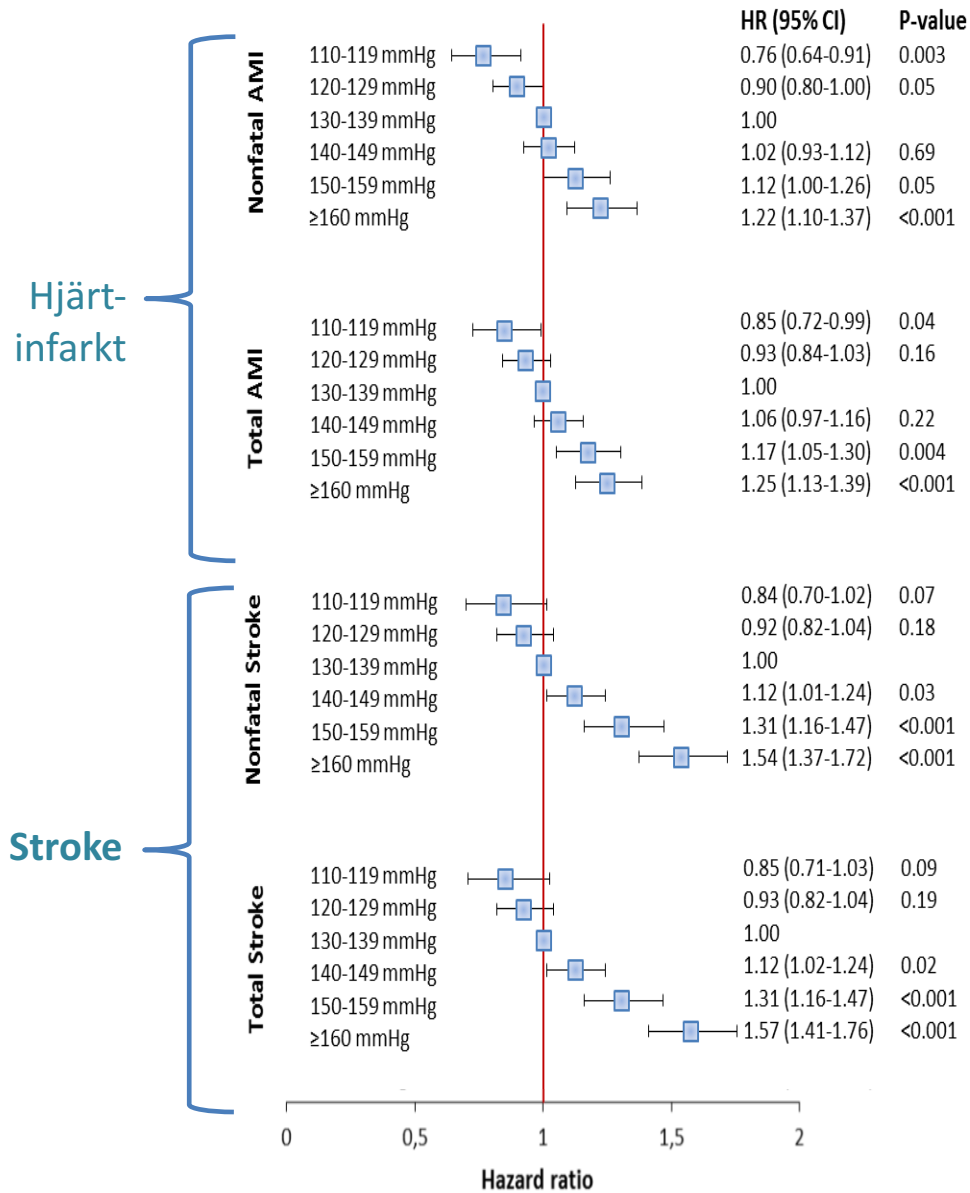
Ingen tidigare allvarlig sjukdom

Kliniska data, ålder, kön, HbA1c, LDL, etc i analysen
Läkemedelsdata som markör för sjuklighet

187 106 patienter

Risk för hjärtinfarkt vid olika blodtryck

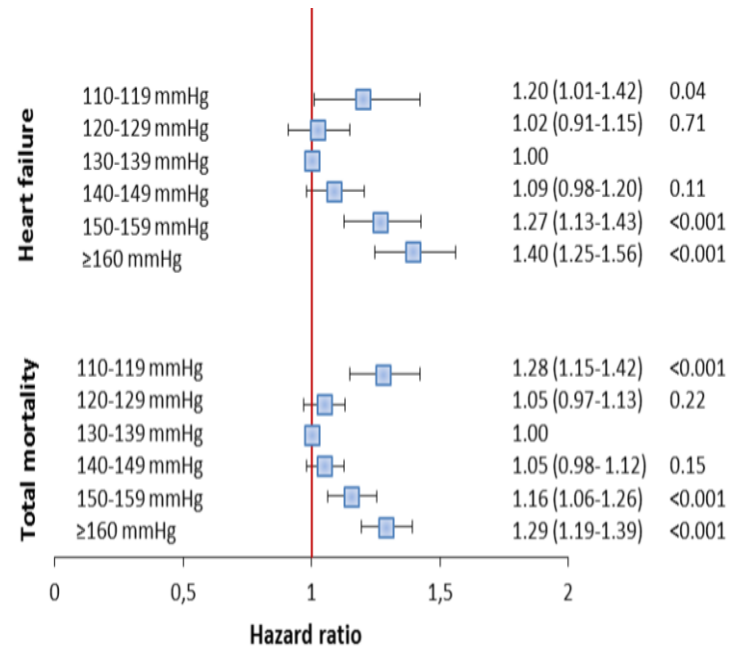

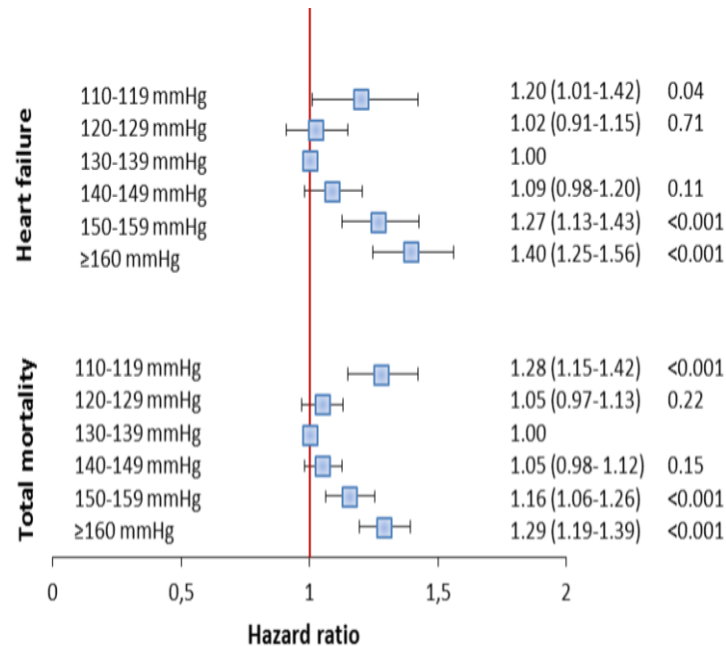
Hjärt-
svikt

Mor-
talitet
pga
hjärt-
svikt

Hjärt-
svikt

Mor-
talitet
pga
hjärt-
svikt

Slutsats efter
subgrupps-
analys:

Association mellan lågt blodtryck
och ökad mortalitet beror på
samsjuklighet

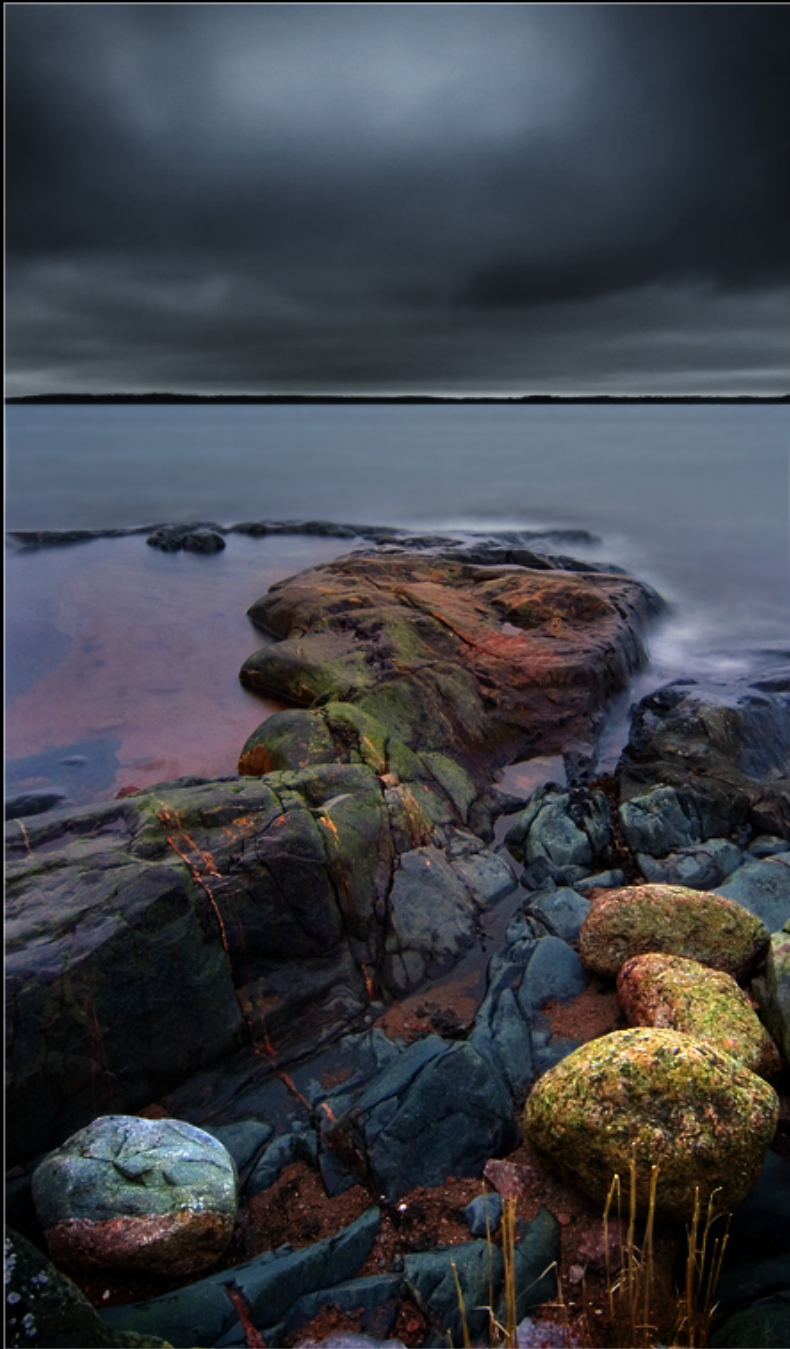
Blood pressure goals in T2DM — time for a rethink?

Farheen K. Dojki and George Bakris

Refers to Adamsson Eryd, S. et al. Blood pressure and complications in individuals with type 2 diabetes and no previous cardiovascular disease: national population based cohort study. BMJ 354, i4070 (2016)

NATURE REVIEWS | ENDOCRINOLOGY

- Kommande amerikanska guideline kommer föreslå blodtrycksmål vid typ 2 diabetes 125-130 mm Hg systoliskt hos de som tolererar detta
- **Vi rör oss mot lägre målblodtryck igen**

Gäller att få
HbA1c så bra
som möjligt

Högsta möjliga livskvalitet

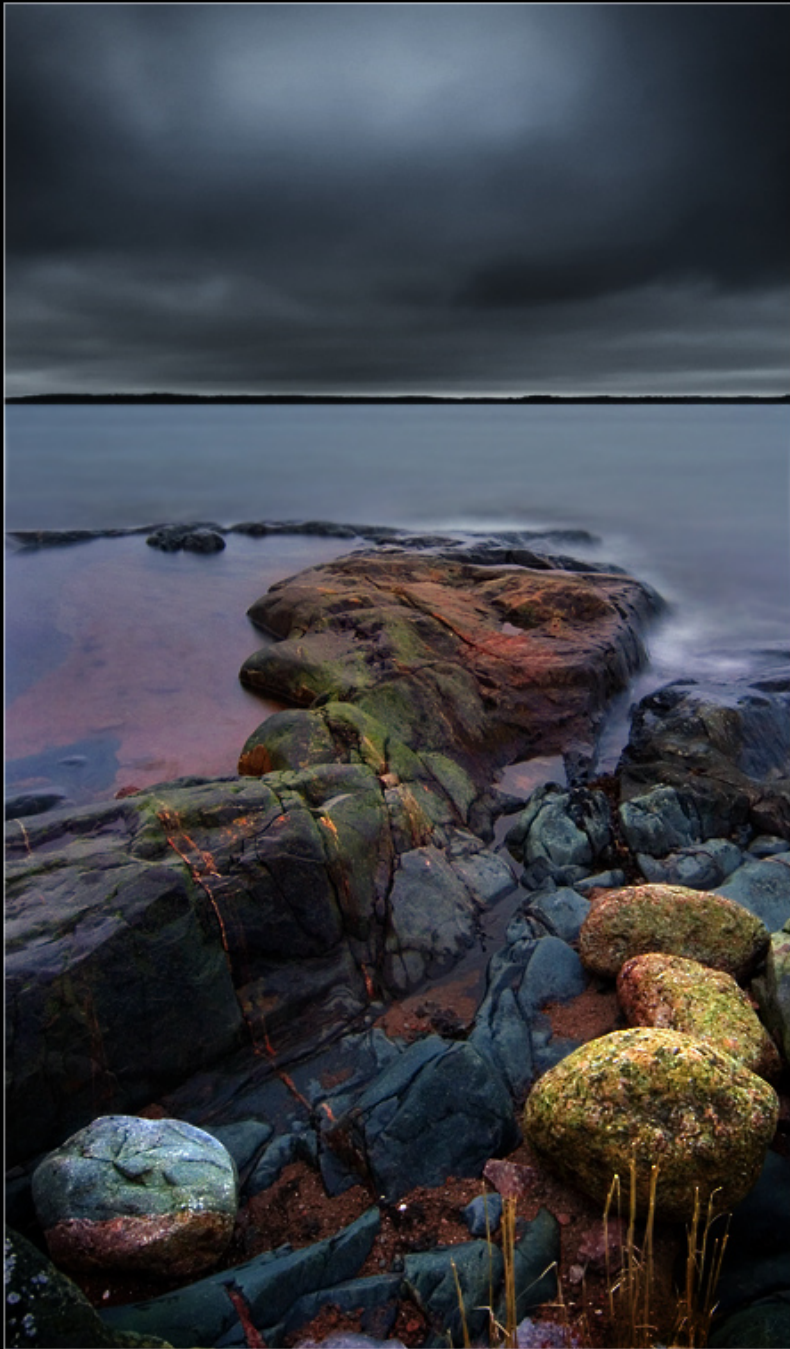
Utan

Mikro-angiopati = ögon, njurar, nervsystem

Makro-angiopati = kärlkramp, hjärtinfarkt, TIA, stroke

Gäller att få
HbA1c så bra
som möjligt
- *utan*
hypoglykemi

RÖDBOK

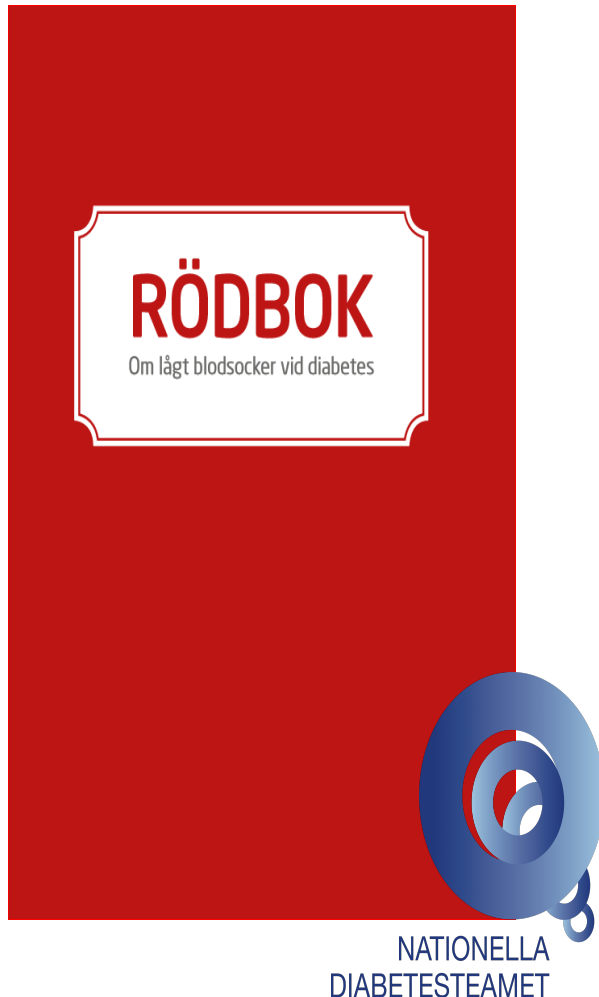
Om lågt blodsocker vid diabetes

NATIONELLA
DIABETESTEAMET

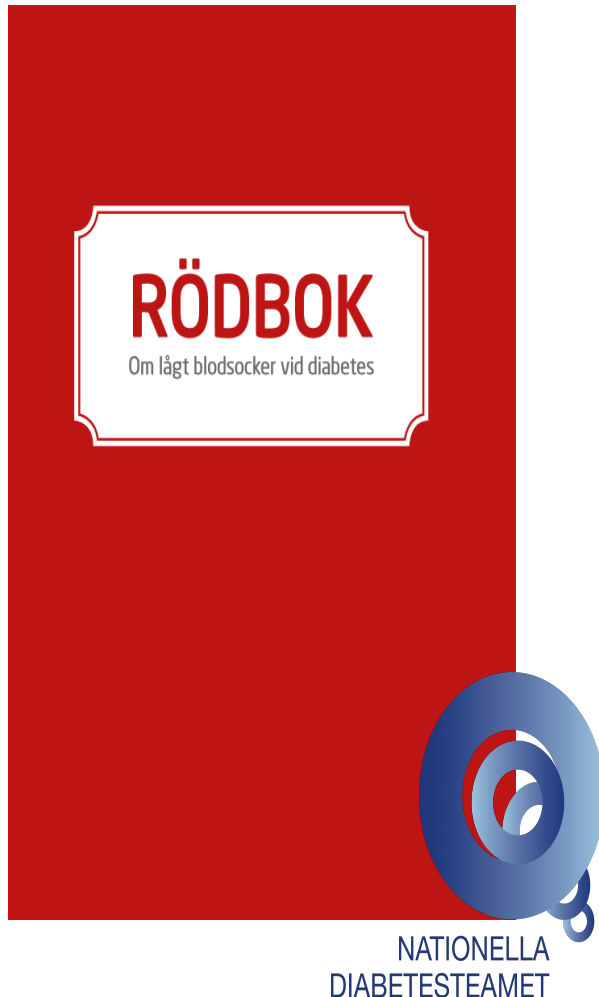
9

För personer med tablettbehandlad typ 2 diabetes kan hypoglykemi bero på sulfonylurea-tabletter som frisätter insulin. Finns nu mer naturliga perorala antidiabetika.

- *Efter metformin bör i första hand DPP4-hämmare, GLP-1-analoger och/eller SGLT-2-hämmare ges.*
- *SU bör undvikas pga dess risk för att ge hypoglykemi.*
- *Insulinbehandling ges först om annan behandling ej fungerar.*

8

Genom att använda utrustning för kontinuerlig blodsockermätning kan användaren vid typ 1 diabetes få en varningssignal om att blodsockret är på väg ner

- *Finns teknik CGM sedan 10 år för bättre glukosmonitorering - ska givetvis användas*
- *Finns teknik med insulinpump sedan 40 år med fysiologisk tillförsel av insulin – ska givetvis användas då medicinsk indikation finns*

2

Balansen mellan högt och lågt blodsocker är svår.

Vid bilkörning

Tag blsr innan - ska vara 6 mmol/l eller högre

Tag blsr en gång per timme - ska vara 6 eller högre

Om lägre - inta kolhydrater, kör vidare vid blsr 6 eller högre

Freestyle Libre Paradigm-skifte i T1DM

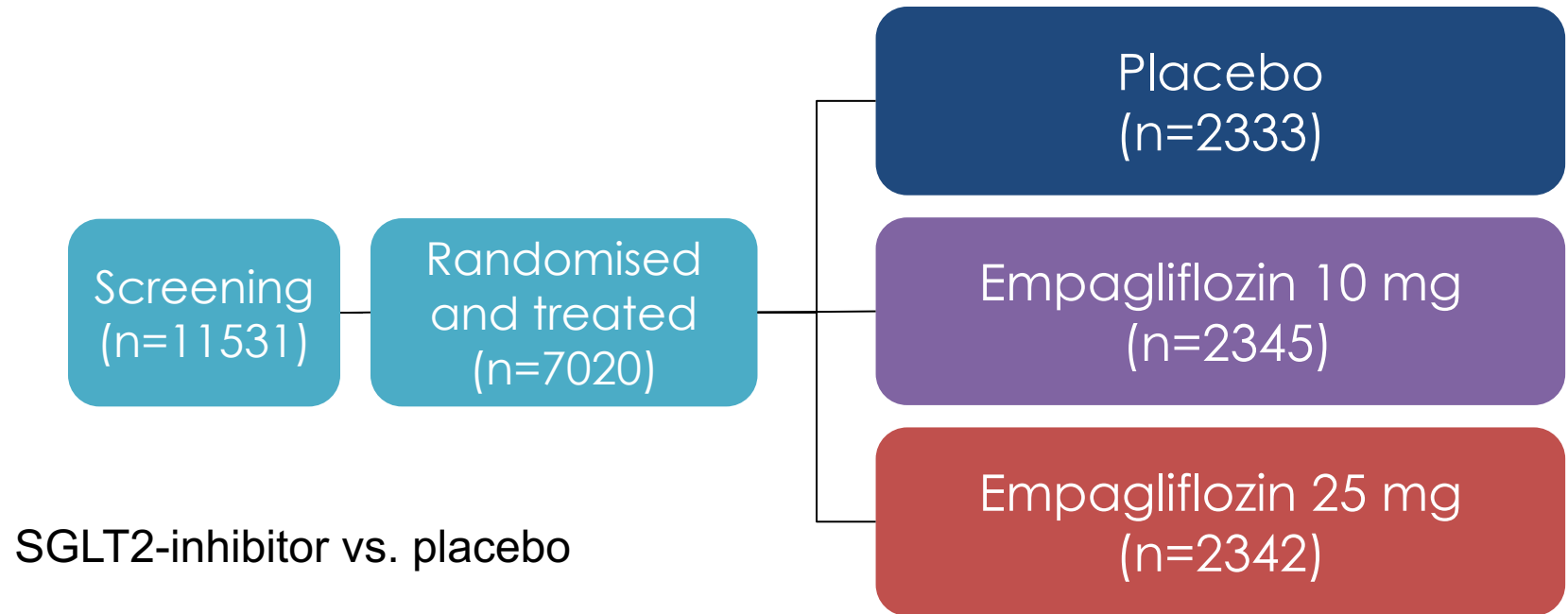
Blodsockermätning ligger
hela tiden *ett steg efter*

Kontinuerlig glukosmätning (CGM) är *ett steg före*

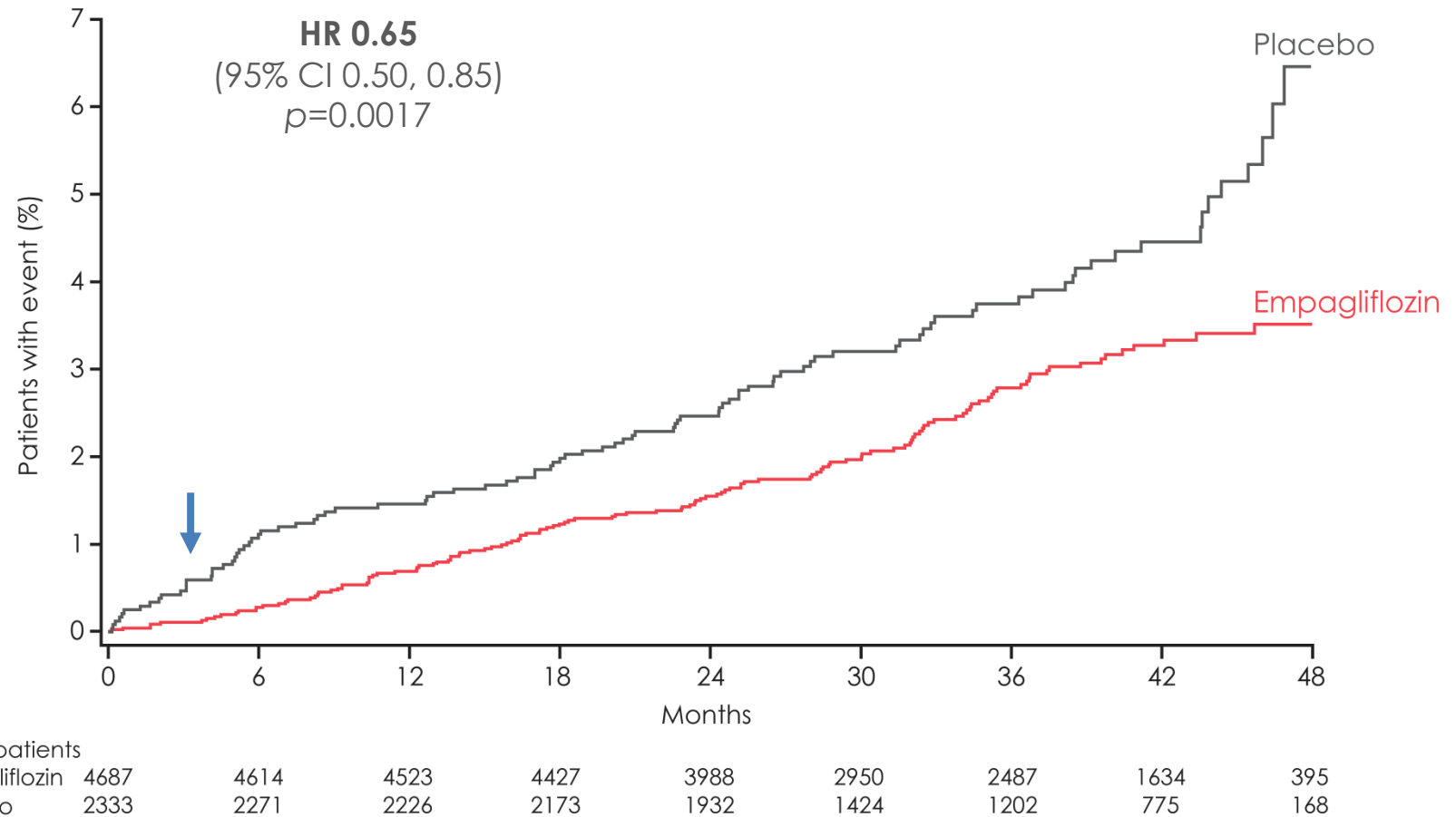

EMPA-REG Trial design

- Study medication was given in addition to standard of care
- Glucose-lowering therapy was to remain unchanged for first 12 weeks
- Treatment assignment double masked
- The trial was to continue until at least 691 patients experienced an adjudicated primary outcome event

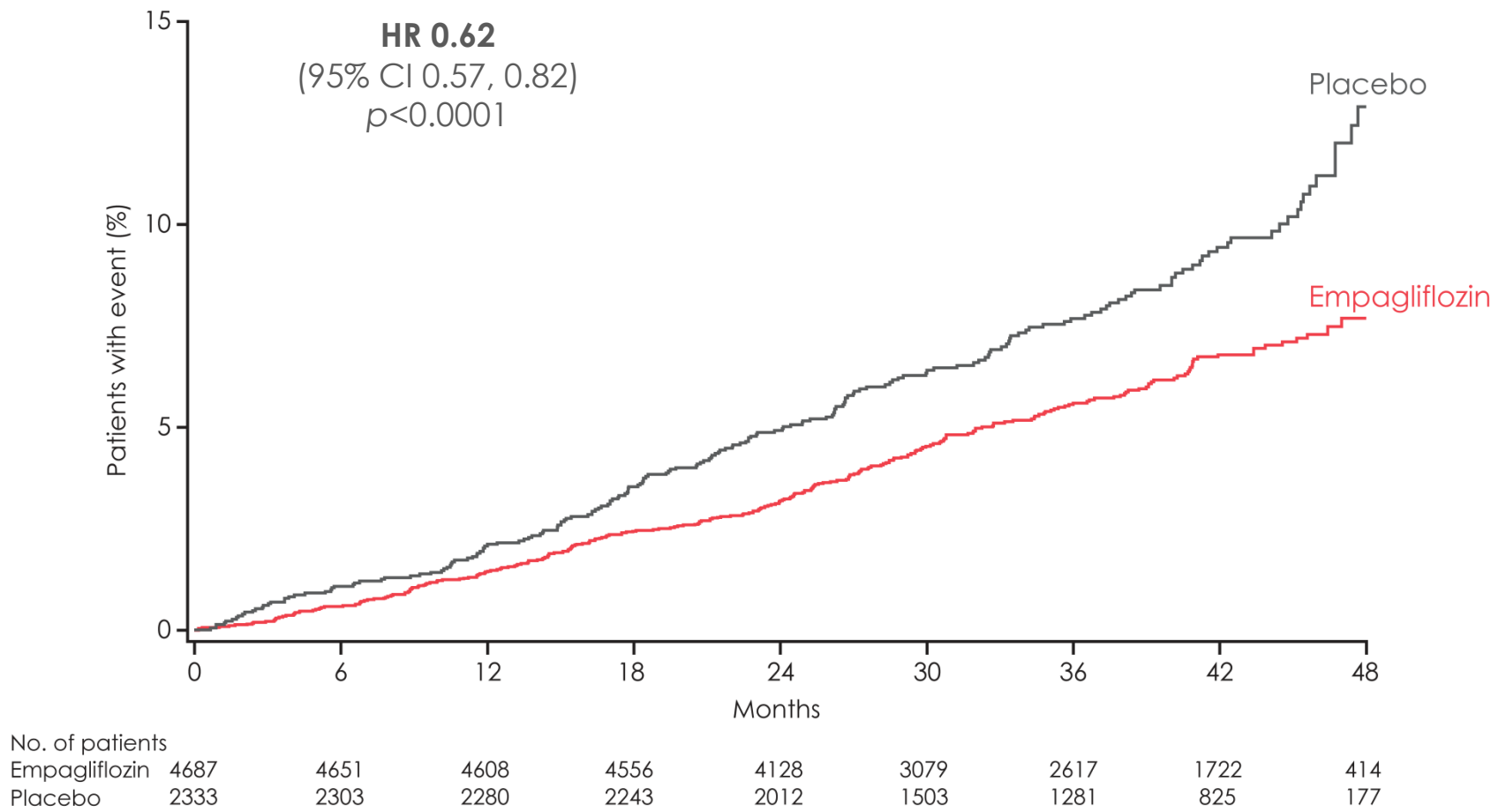
Hospitalisation for heart failure

Cumulative incidence function. HR, hazard ratio

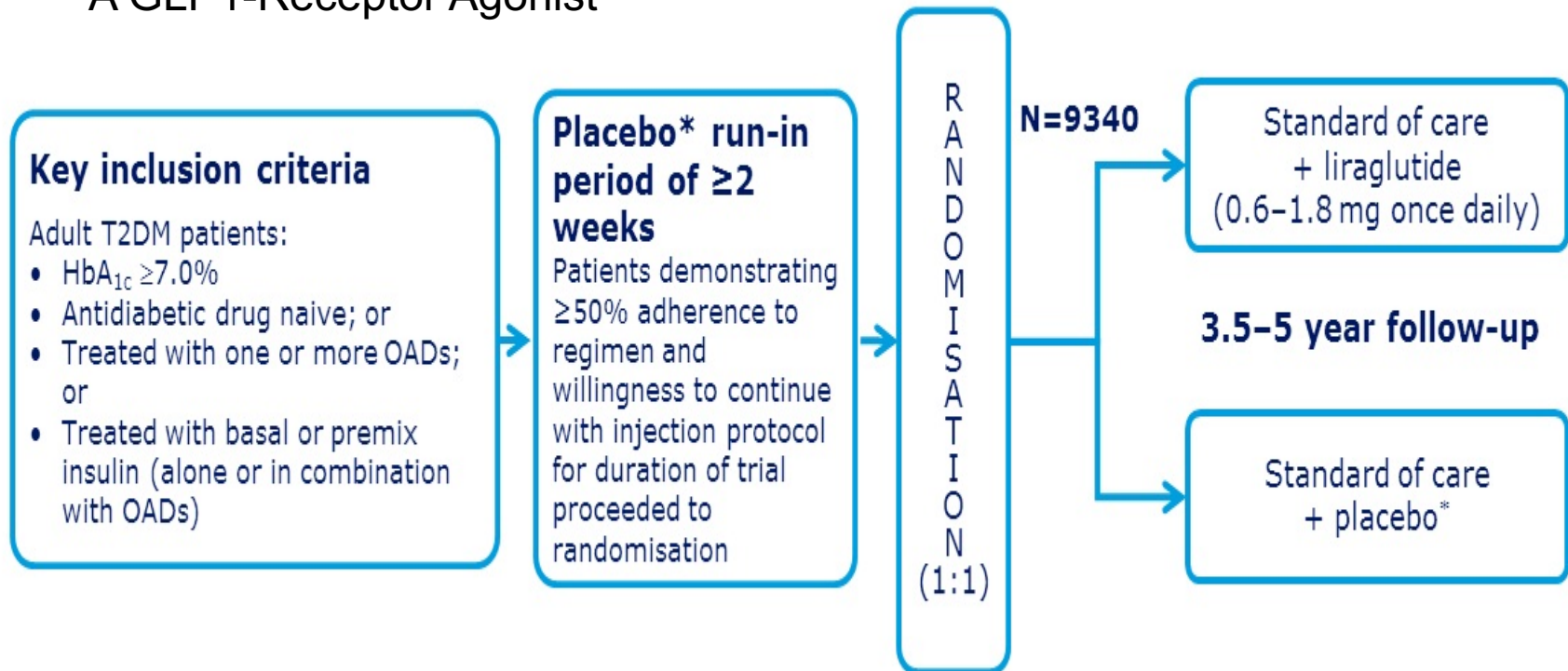
Cardiovascular mortality

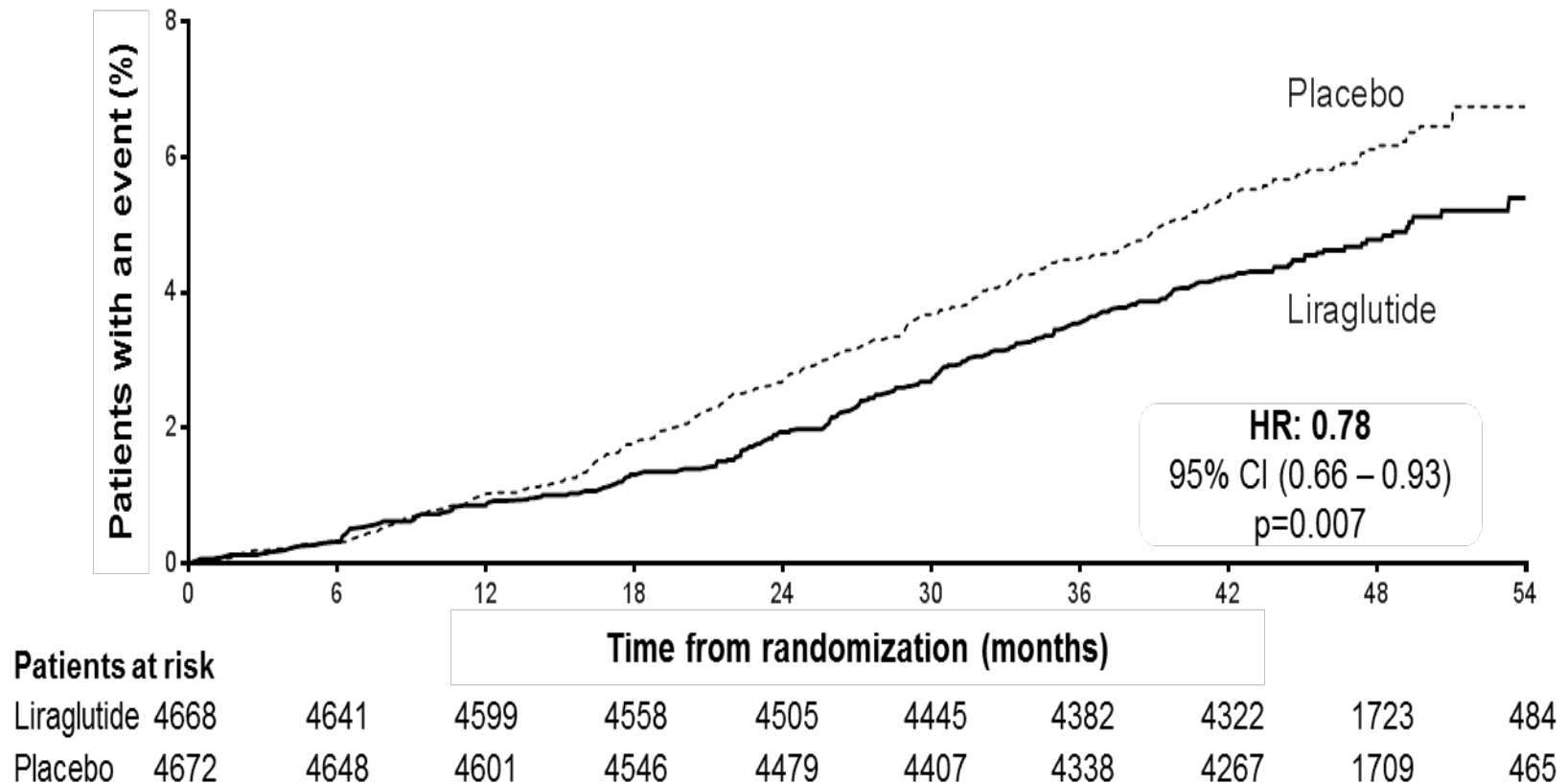
Study design: **LEADER**

Liraglutide vs. placebo
in 9340 DM2 patients

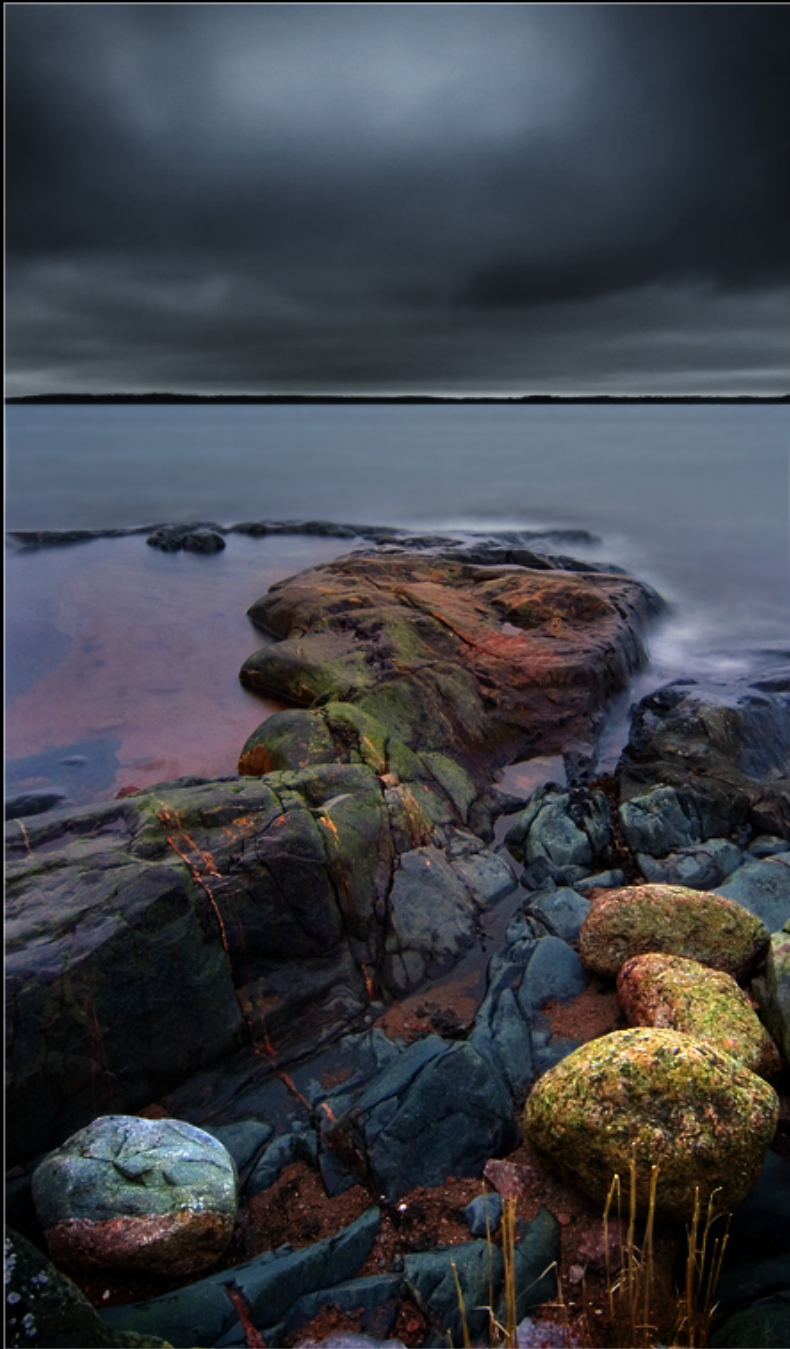
A GLP1-Receptor Agonist

CV death

The cumulative incidences were estimated with the use of the Kaplan–Meier method, and the hazard ratios with the use of the Cox proportional-hazard regression model. The data analyses are truncated at 54 months, because less than 10% of the patients had an observation time beyond 54 months. CI: confidence interval; CV: cardiovascular; HR: hazard ratio.

Kard vask död

Minskning T2D

- Metformin 39%
- GLP1 22%
- Empa 38%

**Hur upplever du framtiden
för din T2DM patient?**

Framtiden är ljusare

2017

The Times They Are A-Changing

Bob Dylan